

te solenne diem diem plenum laticis diem plenum laticis

Quinque Vocum. CANTUS

Anis Angelicus se Panis hominum Pa nis Angelicus se Pa nis hominum

dat Panis celicus dat panis celicus figuris terminum figuris

terminum O rex mirabilis manducat Domi num O rex mirabi lis manducat Dominum Pauper feruus & hu milis Pauper fer uos & humilis & humilis.

Faksimil originalnog izdanja *Sacrae cantiones* Ivana Lukačića Šibenčanina. Taj primjerak danas se čuva u Jagiellonskoj biblioteci u Krakovu.

put upoznao s Pulitijevim stvaralaštvom. Čini se, po nekim elementima u koje sada ne bismo približe ulazili, da je Lukačić poznao i Pulitijevu zbirku za 1-3 glasova *Sacri concentus*, 1614.⁴ Sasvim je vjerojatno, međutim, da su se Lukačić i Cecchini mogli poznavati, barem putem svojih skladbi, jer su se vrlo lako mogli sresti u Splitu ili Hvaru.

Nadalje — u zbirci *Amorosi accenti*, 1621., koja je pravi biser našega glazbenog ranog baroka, Pulitiju piše panegiričku pjesmicu stanoviti Don Lelio Peregrini. Isti pjesnik spjevao je pjesmicu slične zanemarive umjetničke vrijednosti i Tomasu Cacchiniju u *Canti spirituali*, op. 3. Znači da je on poznao obadva skladatelja. No da li su se oni i međusobno poznavali? To ne znamo jer još uvijek nažalost, premalo poznajemo njihova djela (to se pogotovo odnosi na Pulitija), a da bismo se mogli upuštati u komparativne analize. A takvim analiza ma zacijelo bismo dobili potpuniju sliku o dalmatinskom i istarskom glazbenom ranom baroku. Stvar je daljnjih napora da se transkribiraju i prirede djela domaćih starih majstora, kako bi putem izvedbi naša baština bila dostupna što širem krugu ljubitelja glazbe.

Radi toga spremamo prvo kritičko izdanje kompletne zbirke *Sacrae cantiones* Ivana Lukačića Šibenčanina, zbog čega smo uostalom i započeli tranjanje za originalnim izdanjem Lukačićeve zbirke.

⁴ Prvi je na tu mogućnost ukazao Dragan Plamenac u studiji *Tragom Ivana Lukačića i nekih njegovih suvremenika*, Rad JAZU 351, 1969, str. 85.

Glazbena djelatnost hrvatskih dominikanaca u ovom stoljeću

Anđelko Fazinić, Rijeka

(Svršetak)

O. Reginald Rabadan, 1897.—1967. Kao profesor na sjemenišnoj gimnaziji u Bolu vrlo revno promiče crkveno pjevanje, poučava sjemeništarce u tamburama, vodi tamburaški zbor i pjevački zbor sjemeništaraca.

O. Anđelko Fazinić, r. 1902. Prve upute o glazbi dobio je u sjemeništu kroz pouku pjevanja, sviranja tamburica i klavira. U Dubrovniku kroz 2 godine poučava ga teoriju glazbe i orgulje o. Viculin. Boraveći godinu dana u Viterbu (Quercia) kao

student I. godine filozofije bio je pomoćnik kantora (sucantor) u samostanu sa 70 redovnika. Vrativši se zbog slabog zdravlja u domovinu, bio je u dubrovačkom samostanu za vrijeme teološkog studija kantor i orguljaš. Dodijeljen na službu sjemenišnoj gimnaziji u Bolu poučavao je sjemeništarce glazbenu teoriju, pjevanje, harmoniju, vodio pjevački i tamburaški zbor, vršio u samostanu dužnost orguljaša te vodio mjesno crkveno pjevačko društvo »Sveta Cecilija«. 1934. prelazi u Zagreb, gdje kao izvanredni đak polazi muzičku akademiju godinu dana. Kroz pet godina boravka u Zagrebu vodi dječji ženski zbor i muški zbor že-

ljezničara. Vrativši se nakon završenog studija na filozofskom fakultetu u Bolu, preuzima u školi i sjemeništu ranije dužnosti. 1942. ponovno je u Zagrebu do 1950. Kroz to vrijeme vodi dječji ženski zbor. Od 1950. do 1963. na Bolu je i nastavlja raniji rad na području glazbe.

Od 1922. do danas bavi se skladanjem religioznih i profanih tekstova za zborove, solo i djecu. Posebno se bavi skladanjem crkvenih himana.

Zabilježio je i harmonizirao neke liturgijske napjeve u Bolu i bolske kolende. — S prof. Fajditićem dešifrirao je magnetofonski snimak Mise u Munama. — Suradnik je časopisa *Sveta Cecilija*.

O. Jordan Kuničić, 1908.—1974. U sjemeništu u Dubrovniku i novicijatu je pod vodstvom o. J. Viculina svladao glazbenu teoriju i dobro uvježbao orgulje. U Rimu je kroz 7 godina dotjerao svoje znanje i bio jedan od samostanskih orguljaša u »Angelicum«. Na povratku u domovinu kao član dubrovačkog samostana vrši službu kantora i orguljaša, sudjeluje u radu katedralnog zbora kao njegov stalni orguljaš i prisni suradnik Tona Gjivanića. Prešavši u Zagreb, kao profesor na Bogoslovskom fakultetu preuzima u samostanskoj crkvi vodstvo pjevačkog zbora i podiže ga do zamjerne visine.

Vrlo je plodan skladatelj. Njegov opus se sastoji od devedesetak kompozicija za zborove, skoro isključivo duhovnog sadržaja, napisanih u Dubrovniku. Među njima se ističu *Divnoj, dakle* (12), *Litanije Bl. Dj. M.* (6), i upadno velik broj (14) *Smiluj mi se, Bože* za 2 i 4 mj. glasa. Sve su bile izvedene u Dubrovniku u dominikanskoj crkvi ili u katedrali.

O. Jordan se u Zagrebu nije više bavio komponiranjem, ali je, makar i težak srčani bolesnik, do kraja služio Bogu i kao vođa pjevačkog zbora samostanske crkve i kao njezin orguljaš.

Spremajući se 17. veljače 1974. da sa svojim zborom nastupi kod nedjeljne Mise, neposredno pred početak Mise srušio se na sviraonik i preelio u vječnost.¹⁰

O. Milan Šesnić, r. 1913. Osnovnu glazbenu kulturu dobio je u sjemeništu, gdje je pored teorije glazbe učio pjevanje te sudjelovao u tamburaškom zboru. Muzičku izobrazbu je dopunjavao kroz 7 godina u Dubrovniku kao student filozofije i teologije učeći orgulje i sudjelujući u pjevačkom zboru za potrebe liturgije i akademija, koje je priređivalo studentsko društvo »Akvinac«. Zbog ugodna glasa već je u gimnaziji, a kasnije kao student u Dubrovniku i svećenik pjevao solističke odlomke u Misama i na akademijama. Kao svećenik vršio je u samostanima svoga boravka, Splitu, Rijeci, Dubrovniku, Gružu, Trogiru i Šibeniku službu kantora, orguljaša i zborovođe. U Rijeci je organizirao mješoviti zbor. U Dubrovniku je na filozofsko-teološkoj školi predavao gregorijansko pjevanje, a to isto je predavao tri godine na riječkoj bogosloviji.

O. Rajmund Kupareo, r. 1914. Osnovnu izobrazbu stečenu u Bolu dopunjavao je u Dubrovniku za

vrijeme teološkog studija. Kroz to vrijeme učio je orgulje, harmoniju i kompoziciju.

Od 1932.—1936. vodi tamburaški i pjevački zbor studenata. Kao kapelan u Resniku (1938.—1941.) vodi ženski zbor, a od 1941.—1946. ženski zbor u Zagrebu. — U Santiagu de Chile vodio je od 1950. do 1954. veliki ženski zbor u dominikanskoj crkvi. Sve izvedbe toga zbora prenosio je »Radio Miner-va«.

Na katoličkom sveučilištu u Santiagu predavao je estetiku glazbe na Departamento de Estetica, a u reviji za estetska istraživanja izišla je njegova studija *La armonia musical y la armonia humana*.

Kao skladatelj pohranio je do sada u arhivu Provincije 24 kompozicije, premda to nisu sve. Skladbe su za višeglasne zborove i religioznog sadržaja, a neke su pisane za djecu. — Napisao je tekst za glazbeni misterij *Magnificat*.

O. Zlatan Plenković, r. 1914. Kao i ostali, prve pojmove o glazbi dobio je u sjemeništu u Bolu i Gružu. Kao student teologije u Etiollesu, kraj Pariza, koristio se poukama o. Floranda, orguljaša u tom samostanu. U Dubrovniku je završio školu čela kod prof. Koha. 1942. osnovao je i vodio pjevački zbor u samostanskoj crkvi sv. Križa u Gružu; u njoj je bio i orguljaš. 1964. taj je zbor proširen u 4-glasni mješoviti zbor. U Gružu je osnovao i vodio mandolinski sastav s crkvenim i profanim programom. 1975. osniva takav mandolinski sastav i u Korčuli.

Sa svoga boravka u Zagrebu (1943.—1953.), u Rijeci (1953.—1956.), u Splitu (1956.—1964.) vodio je pjevačke zborove samostanskih crkava i vršio dužnost orguljaša. U svim mjestima svoga boravka poučavao je djecu u sviranju raznih instrumenata, klavira, harmonija, gitare, mandoline. Za mandolinske sastave aranžirao je oko dvije stotine pjesama. 1943. predavao je pjevanje na dominikanskoj gimnaziji u Zagrebu.

Z. Plenković je plodan i kao skladatelj. Kompozicije su religioznog i profanog sadržaja, za jedan i više glasova uz pratnju orgulja, mandolina, klavira i gitare. Pored toga skladao je šest dramskih božićnih igrokaza. Za više svojih skladbi sam je napisao tekst. — U zbirci *Dječja zvona* (izd. Glasnika *Marija* 1970.) uvršteno je 10 njegovih dječjih duhovnih šansona. — Među profanim kompozicijama poznata je *More, ti si čežnja* za 4 muška glasa, koja je snimljena na ploču sada već u 3. izdanju.

Harmonizirao je više crkvenih pjesama, neke je od njih prilagodio pratnjom pučkom orguljašu, nekima je od njih napisao nove tekstove, kako bi bile prihvatljivije u liturgiji nakon reforme Drugoga vatikanskog sabora. — Zabilježio je Pučku misu u Malom Stonu, Mokošici i Svetoj Nedjelji na Hvaru, i svim tim Misama je napisao laganu pratnju orguljašu.

Z. Plenković i nadalje radi na glazbenom polju.

O. Vlado Borovina, r. 1915. Stečeno glazbeno znanje u Bolu i Gružu usavršavao je za vrijeme studija u Dubrovniku, gdje je stekao dobro poznavanje gregorijanskog pjevanja i solidno uvježbao orgulje. Pri tome je glavnu ulogu igrala privatna inicijativa.

10). A. Fazinić, O. dr. Jordan Kuničić, glazbenik, *Sveta Cecilija*, Zagreb 1974., br. 2—3, str. 59.

Kao svećenik boraveći u Dubrovniku, Zagrebu, Bolu i Splitu vodio je u tim samostanima pjevačke zborove i vršio službu orguljaša. Od 1956.—1966. predaje na sjemenišnoj gimnaziji u Bolu, pored ostalih predmeta, crkveno i profano pjevanje i teoriju glazbe. Poslije Drugog vatikanskog sabora udešavao je u Bolu i Splitu latinske gregorijanske napjeve na hrvatski jezik. On je i čvrst pobornik crkvenog pjevanja prema uputama Sabora.

O. Augustin Pavlović, r. 1916. Glazbeno znanje stečeno u Bolu proširio je u Olomoucu (Češka), gdje je zbog zdravstvenih razloga studirao filozofiju i teologiju. Tamo se je posebno usavršio u gregorijanskom pjevanju.

U Dubrovniku je od 1955.—1967. kao učitelj novaka i studenata zadužen za intenzivniji liturgijski život i njegovanje liturgijskog pjevanja. Pri tome ga je, osobito u početku, pomagao o. Zaninović. Redovito je poučavao novake u koralnom pjevanju, teoretski i praktično, a kao samostanski kantor i studente uvježbavajući ih za liturgijske potrebe. Neko vrijeme je predavao koralno pjevanje na dominikanskoj teologiji u Dubrovniku. Pored o. Zaninovića i o. V. Kuničića i on je neke koralne napjeve latinskog teksta prilagođivao hrvatskim bogoslužnim tekstovima. Kao učitelj novaka i studenata te samostanski kantor promicao je i profano pjevanje za liturgijske potrebe i za *prigodne akademije*. Također je nastojao da nadareniji studenti vježbaju orgulje, u čemu je imao uspjeha.

O. Reginald Klapež, r. 1936. U sjemeništu je dobio osnovno znanje o glazbi i pouku u harmonijumu. U Dubrovniku sam nastavlja vježbati harmonij i orgulje, koje je dobro uvježbao. Na akademijama nastupa za klavirno, a u crkvi kao orguljaš i zborovoda. U Zagrebu kao student bogoslovi je ponekad zamjenjuje na orguljama o. Jordana Kuničić. Od 1964. do danas vrši u bolskom samostanu dužnost orguljaša. U sjemenišnoj gimnaziji predaje elementarnu teoriju glazbe i pjevanje te gregorijanski koral. S đacima je nastupao u crkvi i na zavodskim akademijama s dvoglasnim i troglasnim kompozicijama izvodeći i neke odlomke iz opera *Zrinski* i *Porin*. Ovi rezultati su bili toliko značajniji, što su đaci dolazili u sjemenište u 14. godini, a nimalo upućeni u glazbu. — Od svojeg dolaska u Bol do danas vodi mjesno pjevačko društvo »Sveta Cecilija«.

Gabrijel Posavec, r. 1941. Izučio je zanat orguljara kod Antolića i u Njemačkoj kod Radolfa von Beckerath u Hamburgu. Kao orguljar brine se da glazbeni instrumenti u Provinciji budu uvijek u ispravnom stanju. Dobro se snalazi i kao samouki orguljaš koristeći svoje znanje za liturgijske potrebe. — Vrlo je dobar svirač harmonike, kojom često razveseljuje svoju subraću.

O. Mijo Horvat, r. 1941. Osnovnu glazbenu izobrazbu stekao je u VIII. razredu osmoljetke. Kao sjemeništarac u Bolu sudjeluje u tamburaškom zboru i uči harmonij. Kao student teologije u Dubrovniku bavi se pjevanjem i neko vrijeme vodi 4-gl. muški zbor samostanske crkve. Sudjeluje u prilagođivanju melodiji hrvatskih liturgijskih tekstova prevedenih iz latinskoga. Prvi takav pokušaj je bio na Misi 4-gl. muškog zbora Schilknechta.

U Zagrebu kao student teologije upoznaje se s vokalno-instrumentalnim sastavima te i sam organizira vlastitu grupu u vidu unošenja nove muzičke dimenzije u liturgiju. U Splitu, kao član samostanske zajednice, organizira redovitu Misu mladih s modernom zabavnom glazbom (elektronske orgulje, gitare, bubnjevi). Tim radom je nastavio u Bolu, Zagrebu i Rijeci.

Bavi se i kompozicijom religioznih šansona i preradbama stranih šansona. — Pored toga ne napušta tradicionalnu crkvenu glazbu.

Slavko Nedić, r. 1959. Student je na Boslovnom fakultetu u Zagrebu. Roditelji i braća bavili su se glazbom. U III. razredu osnovne škole ulazi u tamburaški zbor i upoznaje sve tamburaške instrumente, svira po školskim priredbama i drugdje. Nešto kasnije uči bubnjeve i gitaru. U dominikanskom sjemeništu u Bolu priključuje se sastavu »Akvinac«, koji je vodio o. Mijo Horvat. U sastavu svira bubnjeve. Pored toga uči harmonij po Bumgartu, bolje upoznaje glazbenu teoriju i piše jednostavnije aranžmane. U Zagrebu kao student radi s grupom mladih vjernika te s njom na festivalu duhovne glazbe 1981. osvaja treće mjesto. Na natječaju pjevača otoka Brača osvaja drugo mjesto, a na Visu prvo.

Bavi se skladanjem u duhu moderne glazbe, a za neke skladbe sam je napisao tekst s duhovnim i profanim sadržajem. Među značajnijim skladbama je *Križni put* na tekst T. Heresa i *Trinaesti učenik*, za koji je sam napisao tekst. Neke skladbe se izvode na liturgijskom slavlju.

Iz ovog pregleda mogu se utvrditi ove etape:

1. Još prije ovog stoljeća postojala je neka glazbena aktivnost u svim samostanima hrvatskih dominikanaca i očitovala se u gajenju pučkog crkvenog pjevanja za liturgijske potrebe i pučke pobožnosti. Kako su svi samostani imali orgulje, to su redovnici orguljaši ne samo pratili orguljama tu pučko pjevanje, već su i izvodili na prikladnim mjestima bogoslužja odgovarajuće skladbe ponajviše priznatih kompozitora: preludije, intermezze, fuge. U većim samostanima održavao se makar u skromnoj mjeri gregorijanski koral, za koji su postojali rukom pisani kantuali. Pri kraju XIX. stoljeća izvođenje toga korala je u dekadenci.

2. Početkom XX. stoljeća o. Zaninović pokreće obnovu gregorijanskog pjevanja u svojoj Provinciji. To je vrijeme reforme Pija X. i rada benediktinaca iz Solesmesa. Dubrovački samostan, kao sjedište visoke bogoslovske škole, postaje središtem te obnove i rasadište ispravnog crkvenog pjevanja po dominikanskim samostanima. Generacija redovnika, koja je u Dubrovniku stekla tu izobrazbu, čvrsto ju je sačuvala, a pojedini redovnici su je koristili da glazbeno djeluju u svojim samostanima kao osnivači pjevačkih zborova, zborovode, orguljaši, pedagozi i skladatelji.

3. Ukidanjem vlastite bogoslovske škole u Dubrovniku i prelazom studenata u Zagreb, pa i ukidanjem vlastite sjemenišne škole u Bolu u velikoj su mjeri presušili oni izvori koji su glazbeno obogaćivali jedno razdoblje Provincije. No i pored toga sačuvan je smisao za crkvenu glazbu i volja da u svim crkvama Provincije dostojno služi liturgiji i pobožnosti vjernika.